

Titel: Journalen NB9

Citation: "Journalen NB9", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K21*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Jette Knudsen; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2003 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-nb9-txr-shoot-id39a98164-098b-4eb1-9b7e-45f2cbd7ed25.pdf> (tilgået 30. juni 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K21

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

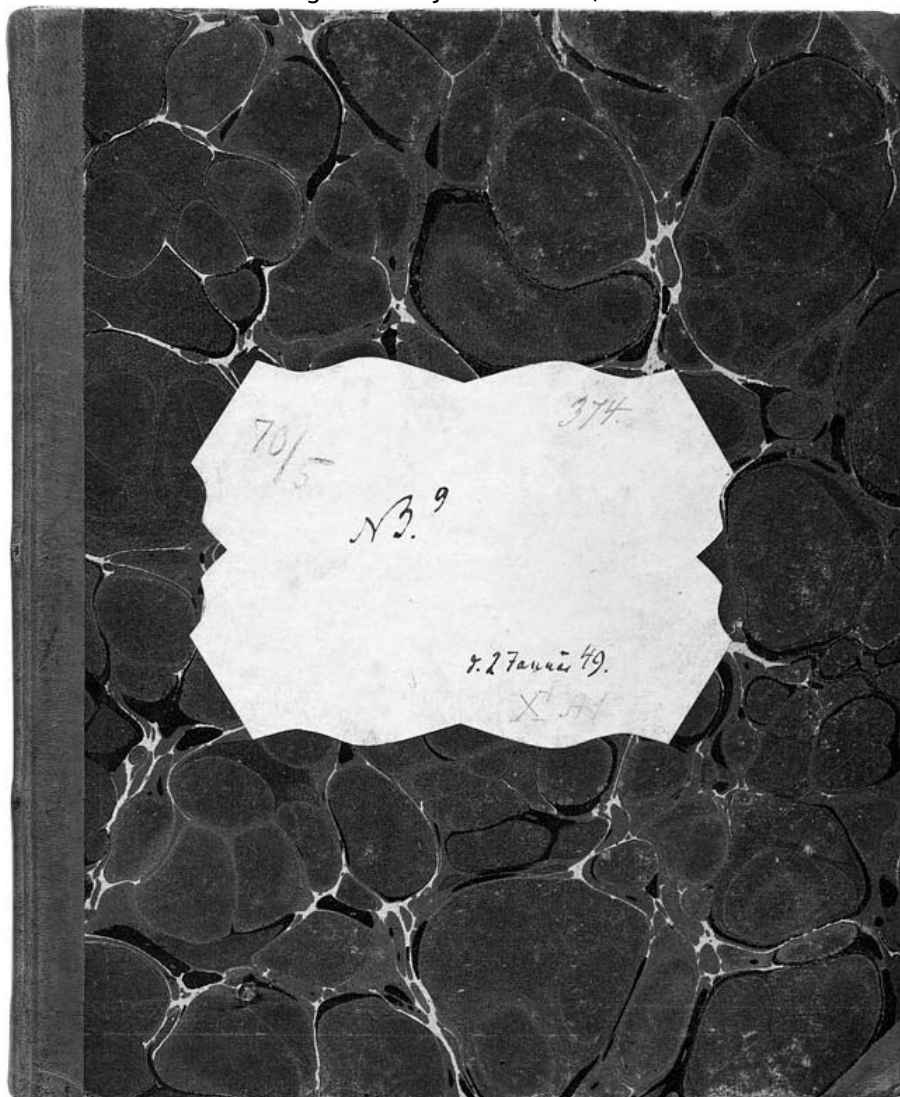
Tekstreddegørelse

1. Manuskriptbeskrivelse 169
2. Datering og kronologi 170
3. Indhold 170

1. Manuskriptbeskrivelse

Journalen NB9 er en indbundet bog i kvartformat. Bogen er af SK mærket »NB.⁹« Journalen har oprindelig bestået af 70 blade eller 140 sider. 7 blade er gået tabt.* Journalen findes i Kierkegaard Arkivet (KA) på Det Kongelige Bibliotek.

- NB9 1 Manuskriptet består af et halvbind i lysebrunt skind med brunt marmoreret overtrækspapir og sprængt snit. Midt på bindets forside er klæbet en hvid, symmetrisk udklippet etiket med påskriften »NB.⁹«, og nederst til højre på etiketten findes dateringen »d. 2 Januar 49.« (se illustration 4

4. Journalen NB9, etiket på bindets forside

). På indersiden af forpermen er i øverste venstre hjørne klæbet en etiket med ordlyden »Tilkjøbs hos / Bogbinder **N. C. Møller**, / Graabrødre-Torv Nr. 97.«, og nedenunder er protokollens omfang » $\frac{3}{4}$ « (dvs. » $\frac{3}{4}$ Bog«) samt dens pris »4

M 4 B« angivet med blyant.*

63 blade i 4°.*

De beskrevne blade er med blyant pagineret 5-[126] på hver anden side (højresiderne). Bl. [1] og [2] er ubeskrevet og upagineret.

Papir: glat skrivepapir. Mål: 180 x 219 mm.* Hæftesnor af naturfarvet sejlgarn.

Bladene er foldet på langs; inderspalten rummer tekst, yderspalten få tilføjelser.

Håndskriften er gennemgående let, stedvis dog svært læselig.

Få korrektioner.

En sletning med blækløkker.

(L-fort. + B-fort. 374; KA, A pk. 13; Pap. X 1 A 1-79)

1

2. Datering og kronologi

Journalen NB9 er ifølge etiketten på bindets forside taget i brug den 2. jan. 1849. Journalen er afsluttet den 9. feb. 1849; dette fremgår af, at sidste optegnelse, NB9:79, ender midt i en sætning, som umiddelbart fortsættes i journalen NB10, der er taget i brug samme dag.

Ud over etiketten rummer journalens 79 optegnelser ingen dateringer, men forskellige ydre omstændigheder muliggør en lidt nøjagtigere datering i enkelte tilfælde.

Det fremgår af NB9:2, at SK har hørt pastor C.H. Visbys nytårsprædiken i Vor Frelses kirke »Igaar«, hvorfor den pågældende optegnelse må være indført den 2. jan. 1849.

SK henviser i NB9:71 til en omtale af Vilh. Birkedals prædikensamling *Synd og Naade. Prædikener paa alle Kirkeaarets Søn- og Helligdage*, 1. del, 1848, i *Dansk Kirketidende* for »2 Febr. 49«, hvilket dog må være fejl for 4. feb.* NB9:71 kan derfor tidligst være indført, efter at SK har haft adgang til at læse det pågældende nummer af *Dansk Kirketidende*.

3. Indhold

Journalen NB9 kendetegnes af samme spredning i emner som de forudgående journaler, men særlig plads optager SKs skildring af sine samtaler med Christian VIII samt hans refleksioner over en eventuel udgivelse af *Synspunktet for min Forfatter-Virksomhed*.

I optegnelserne NB9:41-43 ser SK tilbage på sine samtaler med Christian VIII. Han var i audiens hos kongen ved tre lejligheder i 1847. Det første møde, der fandt sted den 13. marts, skildres i den kortere optegnelse NB9:41, der foruden at være et vidnesbyrd om SKs naturlige begyndervanskeligheder med hofetiketten bringer den oplysning, at et af samtaleemnerne var det sørgelige i at være geni i en købstad, hvilket SK dog behændigt forvandler til en kompliment over for kongen.

I den følgende meget fyldige optegnelse NB9:42 beretter SK om både andet og tredje besøg, der begge fandt sted på Sorgenfri, henholdsvis 18. juli og 3. okt. Han beskriver her nærmere kongens intellektuelle nysgerrighed og formåen og karakteriserer ham i samme henseende som »en Art Vellystning i Forhold til Intellectualitet og Aand.« Samtalen drejes bl.a. hen på »Comunismen« og politiske forhold samt muligheden af en ansættelse ved Sorø Akademi. Ved det første besøg havde SK bragt kongen en bog, formentlig *Opbyggelige Taler i forskjellig Aand*, hvis indhold denne fandt »dybsindigt men ham for høit«, hvilket SK undskylder med, at »Deres M[ajestæt] har naturligviis ikke Tid til at læse Bøger, og hvad jeg skriver er hell. ikke beregnet paa Dem.« SK føler ved afskeden ubehag ved at skulle kysse monarkens hånd.

Ved det tredje besøg har han medbragt et eksemplar af *Kjerlighedens Gjerninger*, som han oplæser et stykke af, hvori det hedder: »Ak, verdsligt er der kun eet Menneske, eet eneste, der ingen anden Forpligtelse erkjender, end Samvittighedens: det er Kongen.«* Dette giver anledning til tanker om den ideale regent,

men samtalen afbrydes midlertidigt, da dronningen indfinder sig med sin morsomme fortalelse, »at hun havde læst en Deel i 'Deres Enten og Eller'«, hvilket forundrer desto mere, som det er »netop hvad Syjomfruerne o: s: v: sige.« Samtalen med kongen fortsætter om SKs eventuelle rejseplaner og om Schelling.

NB9:43 rummer en status, hvor SK gør sig klart, at Christian VIII's eventuelle interesse for ham kunne være blevet ham farlig som følge af kongens underfundige herskesyge, fordi hans naturlige begavelse kun var æstetisk funderet; han »manglede ethisk Holdning, det Religieuse berørte ham næsten kun æsthetisk«. De psykologiske iagttagelser ville SK dog ikke have været foruden.

I journalen ser vi også, hvorledes en eventuel udgivelse af *Synspunktet for min Forfatter-Virksomhed*, som SK skrev i sidste del af 1848, krævede mange overvejelser. Om dette vidner den lange og centrale optegnelse NB9:78. Her indleder SK med ordene: »'Synspunktet for min Forf. V.' skal ikke udgives, nei, nei!« hvorpå han uddyber sin beslutning således:

(...) jeg kan ikke fremstille mig ganske sand. Selv i det ganske oprindelige Manuscript (som jeg dog havde skrevet aldeles uden at tænke paa Tryk) har jeg dog ikke kunnet fremhæve hvad der er mig Hovedsagen: at jeg er en Poeniterende, og at dette forklarer mig dybest.

Lidt senere i optegnelsen overvejer han alligevel muligheden af at udgive skriftet, men nu under pseudonymet »Digteren: Johannes de silentio«. Blot for i samme åndedrag igen at fastslå:

Men netop dette beviser allerbedst, at Synspunktet for m: F: V. ikke kan udgives, saa maa det ogsaa gjøres til at være af en Trediemand, til: mulig Forklaring af Mag. Kierkegaards Forf: Virksomhed o: saa er det slet ikke den Bog mere. Thi Pointen i den var just mit Personlige.

De mange betragtninger over en mulig udgivelse af *Synspunktet for min Forfatter-Virksomhed* synes i den efterfølgende optegnelse, NB9:79, at lede frem til en endelig begrundelse for ikke at udgive skriftet. SK skriver:

Det var dog en Styrelse, at jeg ikke kom til at udgive »Synspunktet for min Forf: V:« i dette Øieblik. Hvilken tungsindig Utaalmodighed ogsaa? Den er historisk skreven efter en heel mellemliggende Produktivitet, hvilken da først maatte udgives, hvis der overhovedet skulde være Tale om at udgive den i levende Live.

Overvejelserne endte med, at SK i marts 1849 udarbejdede en kort selvstændig sammenfatning af værket, som han udgav under titlen *Om min Forfatter-Virksomhed* i aug. 1851. *Synspunktet for min Forfatter-Virksomhed* blev først udgivet efter SKs død, da broderen P.C. Kierkegaard sendte det i trykken i 1859; omfanget af redigering kendes ikke, da renskriften nu er gået tabt.

En stor del af journalen optages ikke overraskende af teologiske refleksioner af forskellig art med emner som reduplikation, lydighed, galskab og mennesket som intet over for Gud. Et vigtigt tema er forholdet mellem egoitet og medmenneskelighed, fx i NB9:65 og 72, hvor grusomhed modstilles medlidenhed. Den kvalitative forskel mellem Gud og menneske bestemmes i NB9:59, mens der i NB9:66 reflekteres over det absurde. Adskillige optegnelser omhandler skriftsteder og opbyggelig litteratur eller salmer, fx NB9:53-54, der inddrager Brorson. Andre optegnelser danner kommentarer til Luthers og Mynsters prædikener eller forholder sig på forskellig måde til tilstandene i kristenheden.

Som de tidligere journaler rummer også NB9 adskillige bidrag til SKs selvkaraktistik; hans anskuelse af sig selv som miskendt geni i en købstad får således frit løb i mange optegnelser. Men også udefra kan han betragte sig selv nøgternt: »et faktisk, bestemt, enkelt Msk, fE nu jeg Søren, Aabye K., 35 Aar gl., spinkel af Bygning, Mag: artium, Svoger til Agent Lund, boende der og der, kort denne hele Concretion af Ubetydelighed og Ubetydelighed (...)« (NB9:22).

I en længere optegnelse, NB9:74, modstilles tvivlen om udgivelsen af *Synspunktet for min Forfatter-Virksomhed* og andre færdige skrifter med SKs økonomiske anfægtelser. Under overskriften »**Overlæg**« opstilles som et af kriterierne: »Min Formues-Omstændighed gjør mig det fornødent og endog til Pligt at tænke paa en Stilling.« Præsteembedet ses dog fortsat kun som en mulighed; men blev den til virkelighed, ville det også give anledning til misligheder: »ergo er det Udflugter. Det er jo et stort Spørgsmaal, om jeg duer til et Embede. (...) Altsaa er denne Mulighed kun i Guds Haand. Men hvis han saa vil,-og jeg har vovet hvad jeg skulde: saa kan jeg ogsaa rolig tage mod det.«